

PEDAGOGY

Модель формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи засобами артпедагогіки

О. В. Альмерот

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, м. Глухів, Україна

Paper received 02.04.17; Accepted for publication 10.04.17.

Анотація. У статті розкрито поняття «модель», визначено модель формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів засобами артпедагогіки як спільна діяльність викладача і студента. Пропонована модель є сукупністю мети, завдань, змісту, методів, форм, принципів і засобів, що планомірно застосовуються для отримання сформованості результату: сформованість рівнів комунікативної компетентності у процесі професійної підготовки шляхом підвищення відповідних рівнів ефективності освітнього процесу за рахунок застосування засобів артпедагогіки.

Ключові слова: комунікативна компетентність, артпедагогіка, структурно-функціональна модель, майбутні вчителі початкової школи.

Вступ. Стрімкий інформаційний розвиток в суспільстві зумовлює актуальність моделювання в педагогіці, що набуває поширення в педагогічних дослідженнях протягом останнього десятиліття. Названий феномен використовується як засіб для системного розгляду складних наукових аспектів. Одні й ті ж явища, відображаючи розв'язання певної задачі, можуть мати багато різних видів моделей, які в свою чергу є джерелом інформації й потенційних знань, закладених у них. Це свідчить про багатоаспектність зазначеної категорії. Інтерес педагогічної науки до вивчення моделей зумовлений тим, що модель є найважливішим елементом будь-якої теорії.

Короткий огляд публікацій за темою. У науковій літературі існують різні тлумачення дефініції «модель». Для глибшого розуміння звернімося до лексикографічних джерел. Деякі автори трактують «модель» – зразок якого-небудь нового виробу, взірцевий примірник чогось [3; 7; 9; 11]; тип, марка конструкції [3; 7]; зразок, що відтворює, імітує будову і дію якого-небудь об'єкта [3; 4], використовується для одержання нових знань про об'єкт [7]; уявний чи умовний (зображення, опис, схема тощо) образ якого-небудь об'єкта, процесу або явища, що використовується як його представник [3; 7]. Є й таке трактування: те, що є матеріалом, натурою для художнього зображення, відтворення [3; 11]; зразок, з якого знімається форма для відливання або відтворення в іншому матеріалі [3; 11]; конструкція, структура, зразок, за яким побудована певна одиниця мови з одиниць нижчого рівня; система математичних залежностей або програма, що відображає суттєві властивості об'єкта, процесу чи явища, що вивчаються [3].

За «Словником синонімів української мови» [9] «модель» семантизується як предмет, відтворений у зменшеному, іноді збільшеному / натуральному вигляді; взірць, зразок, копія, макет; стандарт (поведінки); муляж (натурального розміру зліпок із гіпсу, воску, парафіну тощо, який точно відтворює форму предмета); фантом (макет людського / тваринного тіла натурального розміру).

Зустрічається й така семантизація поняття «модель» (лат. *modulus* – міра, зразок) – об'єкт, який у певних умовах може замінити об'єкт-оригінал, відтворюючи певні властивості й характеристики оригіналу.

Відтворення здійснюється як у предметній (макет, пристрій, зразок), так і в знаковій формах (графік, схема, програма, теорія) [6]. Автори «Словника-довідника з педагогічної психології» подають таке тлумачення аналізованого терміну: «модель» (франц. *modele*, от лат. *modulus* – міра, зразок) – будь-який образ, аналог (уявний чи умовний: зображення, опис, схема, креслення, графік, план, карта тощо) будь-якого об'єкта, процесу або явища ("оригіналу" даної моделі), що використовується в якості його "замісника", "представника" [10].

Ураховуючи вище зазначене можемо зробити висновок, що модель, чи то її створення (моделювання), є невід'ємною частиною нашого життя і її створення є обов'язковою для багатьох наукових досліджень.

Мета статті. Визначення структурно-функціональної моделі формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів засобами артпедагогіки.

Матеріали і методи. Матеріали: лексикографічні джерела, публікації із зазначеної тематики. Методи дослідження: системно-структурний аналіз, порівняння, систематизація.

Результати та їх обговорення. Порівняно з іншими галузями людського знання, моделювання у педагогіці має особливості, пов'язані зі складністю, постійною видозміною й типовістю педагогічних явищ, об'єктів та процесів. Фактично жодне педагогічне поняття не має такого визначення, у якому б відбивалися усі притаманні означуваному об'єкту чи процесу риси [5]. Ми приєднуємося до думки Є. Лодатко, який наголошує що дослідження педагогічних явищ (об'єктів і процесів) відбувається не безпосередньо, а через моделювання і в перебігу моделювання, що дозволяє виокремлювати з сукупності характеристик педагогічного явища поодинокі характеристики і досліджувати їх із застосуванням відомих чи спеціально розроблених методик [5]. Ми розуміємо *модель* як умовний зразок, структура, за яким побудовано певний об'єкт, що відтворює суттєві властивості процесу чи явища, які вивчаються. Слідом за Л. Бірюк вважаємо що «об'єктами дидактичного моделювання виступають природні і штучні системи, а суб'єктом – власне, сама людська свідомість. Модель навчального процесу – це еталонне уявлення про навчання студен-

тів, його конструювання в умовах конкретних освітньо-виховних закладів. Вона визначає цілі, основи організації і проведення навчального процесу» [1, с. 187].

У педагогічній науці модель пов'язана з найважливішими категоріями педагогіки: освіта, виховання, навчання. Проблеми розробки і впровадження педагогічних моделей в освітній процес присвячені науковій роботі вітчизняних та зарубіжних дослідників Т. Гордієнко, Б. Лихачова, Є. Лодатко, В. Монахова, К. Яресько й ін. В історії розвитку наук було створено значну кількість моделей комунікації, що є цікавими для нашого дослідження. Проблеми моделювання комунікативної компетентності приділено багато уваги видатними вченими: Chomsky, Taylor, Savignon, Н. Волковою, О. Семенюк, Ю. Вторніковою, О. Яшенковою, Є. Балабановою, Н. Базиляк й ін. У навчально-науковій літературі можна зустріти лінійні моделі комунікації К. Шеннона, Р. Якобсона, модель Г.-Д. Лассвелла, модель комунікації Ю. Лотмана, інтерактивні моделі й трансакційні моделі [2, 4, 8, 12].

Однак створення першої *комплексної моделі* комунікативної компетентності пов'язують з науковцями Michael Canale і Merrill Swain [13]. Запропонована модель складалася з чотирьох компонентів: 1) граматична компетентність – власне знання граматичних правил, правопису, вимови, словниковий запас, 2) соціолінгвістична компетентність – оволодіння соціокультурним кодом використання мови, тобто належне застосування лексики, ввічливість і стиль у тій чи іншій ситуації, 3) мовленнєва компетентність – вміння поєднувати мовні структури в різних видах зв'язних текстів (повідомлення, лекція, розповідь, політичні виступи, поезія тощо), 4) стратегічна компетентність – знання вербальних і невербальних комунікативних стратегій, що сприяють підвищенню ефективності комунікації та вивченню шляхів подолання труднощів, які можуть привести до зриву комунікації.

Ці ідеї знайшли своє продовження у роботах ряду зарубіжних вчених М. Celce-Murcia, Z. Dornyei, S. Thurrell, які доповнили дану модель організаційними, прагматичними і функціональними знаннями, розширивши розуміння вже існуючих компонентів. Дослідниці з Казахстану К. Туребаєва і С. Досжанова [14] представляють комунікативну компетентність вчителя формулою $TCC = CS + K + S$. Де TCC – комунікативна компетентність вчителів; CS – налаштування комунікативного зв'язку вчителя; K – знання комунікативної культури, в тому числі психолого-педагогічних закономірностей і механізмів комунікації, етики спілкування, теорії загальної та педагогічної комунікації; S – комунікативні навички педагога. Цікавими є погляди авторів на модель комунікативної компетентності вчителя, в якій виокремлюють рефлексивний, гностичний і процесуальний компоненти, включаючи в структуру моделі тенденції до саморозвитку, почуття гідності, життєву орієнтацію й соціально-психологічну адаптацію особистості.

Ураховуючи вище зазначене робимо висновок, що за історію розвитку педагогічної науки існувало чимало спроб дослідити комунікативні процеси та окреслити модель комунікативної компетентності. Однак, обґрунтування моделі формування комунікативної

компетентності майбутніх учителів початкових класів засобами артпедагогіки не знайшло належного висвітлення в сучасній теорії й практиці професійної освіти.

Спираючись на роботи вітчизняних і зарубіжних дослідників та зважаючи на специфіку нашого дослідження, нами визначається *модель формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів засобами артпедагогіки* як модель спільної діяльності викладача і студента, що визначає сукупність мети, завдань, змісту, методів, форм, принципів і засобів, що планомірно застосовуються для отримання сформованості результату: відповідних рівнів комунікативної компетентності у процесі професійної підготовки шляхом підвищення ефективності освітнього процесу за рахунок застосування засобів артпедагогіки.

Під час проектування моделі формування комунікативної компетентності ми враховували, що вона структурована за такими базовими блоками: цільовий, змістовий, організаційний, оцінювально-результативний.

Цільовий блок визначається соціальним замовленням суспільства і формулює *мету*, яка прогнозує у кінцевому результаті високий рівень сформованості комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів і окреслює *завдання*: оволодіння системою комунікативних знань і мистецьким тезаурусом; вміння розуміти, інтерпретувати й емоційно комунікувати у перебігу оцінювання творів мистецтва та естетичних явищ на основі власних світоглядних уявлень, ціннісних орієнтацій; збагачення художньо-естетичного досвіду з метою самовдосконалення й розвитку комунікативних здібностей особистості; формування досвіду комунікативної діяльності.

Змістовий блок. У ході досліджуваної проблематики нами визначено, що процес формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів засобами артпедагогіки буде здійснений ефективно за умови компетентісного, комунікативного, творчого та системного підходів.

Зміст передбачає врахування дидактичних та специфічних принципів професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. У запропонованій моделі *принцип доступності* визначає зваженість змісту мовлення, врахування культурно-освітнього рівня адресата і його досвіду та забезпечується відповідними видами завдань; згідно з *принципом наочності* в процесі формування комунікативної компетентності застосовуються твори образотворчого, музичного мистецтва і твори синтетичного мистецтва; *принцип активності* базується на створенні умов для активізації розумової діяльності; *принцип проблемності* орієнтований на створення в процесі професійної підготовки проблемних ситуацій, які стимулюють мисленнєву активність і мотивують до навчання майбутніх фахівців. До специфічних принципів нами віднесено такі: *асоціативності* – полягає у стимулюванні спільних переживань і роздумів в адресата шляхом звернення до його емоційної та раціональної пам'яті; *сенсорності* – вирізняється широким використанням кольору, світла, звуку, малюнків, моделей під час комунікації; *експресивності* – виражається в емоційно напруженому мовленні, його емоційному підте-

ксті, міміці, жестах, поставі мовця. Ми цілком поділяємо думку О. Яшенкової [12] що ці принципи набувають найбільшої виразності у поєднанні з комунікативним ефектом візуального іміджу, першими фразами, аргументацією, шляхом викладу інформації, інтонацією та паузами, художньою виразністю тощо. Уважаємо доцільним використання принципу *емоційної насиченості навчально-виховного процесу* і принципу *спонукання до творчої діяльності*, а також принципу *діалогічності і художньої виразності*.

Змістовий блок включає *дидактичний зміст*, доповнений *артпедагогічним змістом*, складовими якого є музичне мистецтво, образотворче мистецтво і синтетичне мистецтво.

Організаційний блок ґрунтується на навчально-методичному інструментарії, засобах його реалізації і компонентах процесу формування комунікативної компетентності.

У запропонованій нами моделі закладено теоретичне та технологічне підґрунтя формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів: форми (лекції, семінарські та практичні заняття, педагогічна практика, спецкурс «Теоретичні і методичні засади використання артпедагогіки у процесі формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи»); методи (традиційні, активні, інтерактивні й продуктивні методи), педагогічні умови та етапи професійної підготовки.

На основі проведеного нами теоретичного аналізу наукових доробок зарубіжних та вітчизняних учених щодо розуміння феномену комунікативної компетентності ми дійшли висновку, що процес формування зазначеної компетентності включає такі компоненти: мотиваційно-цільовий, емоційно-почуттєвий, когнітивний, комунікативно-діяльнісний, рефлексивно-результативний. Схарактеризуємо кожен компонент.

Мотиваційно-цільовий компонент визначається нами як провідний чинник у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів та передбачає сформованість у студентів позитивного емоційно-оцінного ставлення до професії вчителя початкових класів; повагу до особистості кожного учня, розуміння його мовних потреб і бажань; здатність до комунікабельності, емпатії, рефлексії, стійкої професійної спрямованості; інтерес до використання нових технологій з метою оволодіння комунікативною компетентністю; прагнення до науково-педагогічного пошуку; готовність до самовдосконалення; потреба в розвитку креативного потенціалу особистості.

Емоційно-почуттєвий компонент тісно пов'язаний з мотиваційною складовою і виражений у високому рівні розвитку естетичних емоцій, впливу на чуттєву сферу людини, здатності особистості до переживання краси навколишньої дійсності й мистецтва зокрема, що безпосередньо впливає на комунікативні процеси.

Когнітивний компонент розглядається нами як володіння знаннями з педагогіки, психології, основ теорії комунікації, норм професійної етики; вільне володіння мистецькими категоріями, знаннями сучасних напрямів і тенденцій у педагогічній теорії й прак-

тиці, дидактичних закономірностей навчального процесу; структури, змісту і засобів навчання; основ компетентнісного й комунікативного підходів до опанування мовою у початковій школі; усвідомлення сили впливу мистецтва на самовдосконалення й професійне становлення особистості.

Комунікативно-діяльнісний компонент – здатність оперувати набутими мовними, літературними, психолого-педагогічними, методичними знаннями; уміння навчати спілкування майбутніх учителів початкових класів відповідно до компетентнісного, комунікативного та творчого підходів; створювати та застосовувати навчально-методичні комплекси та ефективні засоби навчання на креативній основі; здатність розвивати творчі здібності й самоудосконалювати власну комунікативну компетентність та удосконалювати цю якість у майбутніх учителів початкових класів засобами артпедагогіки; спроможність виконувати науково-педагогічне дослідження на регіональному матеріалі.

Рефлексивно-результативний компонент розглядається нами як здатність до аналізу засвоєного результату роботи попередніх складових, до самоаналізу й самооцінювання. Основна характеристика даної складової ґрунтується на здатності майбутнього вчителя прогнозувати, об'єктивно оцінювати, корегувати збагачення і розвиток власного комунікативного досвіду та досвіду інших комунікантів.

Діагностика рівнів сформованості комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів розкрита в **оцінювально-результативному блоці**. Відповідно до компонентів формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів ми виділяємо критерії сформованості зазначеного феномену: мотиваційний, емоційно-ціннісний, когнітивний, діялісно-поведінковий. Аналіз зазначених критеріїв та їх показників допоміг окреслити рівні сформованості комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів:

- низький (пасивний);
- середній (репродуктивний);
- достатній (активний);
- високий (творчий).

Очікуваним результатом визначено підвищення рівнів сформованості комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів.

Графічно зазначену модель представлено на рис.

Висновки. Таким чином, до компонентів (базових блоків) структурно-функціональної моделі формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів нами віднесено цільовий (мету та завдання), змістовий (наукові підходи), принципи дидактичний і артпедагогічний зміст, організаційний (методи, форми, компоненти, етапи професійної підготовки), оцінювально-результативний (критерії та рівні сформованості комунікативно компетентності).

До подальших наукових досліджень виносимо необхідність розробки методики реалізації зазначеної моделі у процесі професійної підготовки студентів напрямку 013 Початкова освіта.

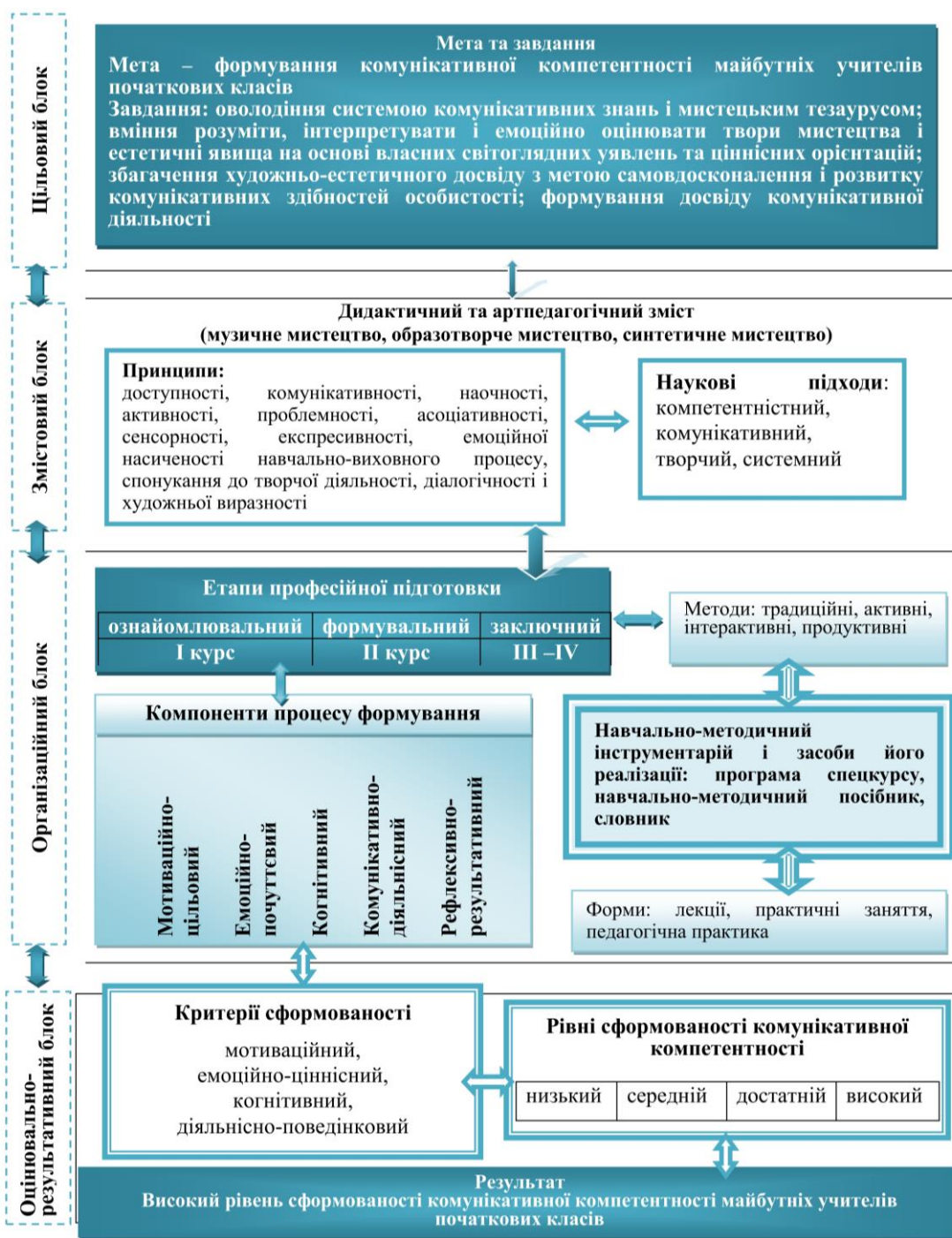

Рис. Структурно-функціональна модель формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів засобами артпедагогіки

ЛІТЕРАТУРА

- Бірюк Л. Я. Комунікативна компетентність майбутнього вчителя початкових класів : теорія і технології (на матеріалі методики викладання російської мови) : монографія. – К.; Глухів : РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2009. – 317 с.
- Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – 2-ге вид., доп. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 376 с. (Серія «Альма-матер»).
- Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел.] – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2004. – 1440с.
- Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 256 с.
- Лодатко Є. О. Моделювання в педагогіці : точки відліку / [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n1_2010_st_2/
- Новейший философский словарь / [Електронний ресурс] – [Режим доступу]: http://dic.academic.ru/dic.nsf/dic_new_philosophy/775/%D0%9C%D0%9E%D0%94%D0%95%D0%9B%D0%AC
- Новий словник української мови / [укладачі Василь Яременко, Оксана Сліпущко.] – Київ : Видавництво «Аконіт» 2008. С. 213.
- Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 240 с.
- Словник синонімів української мови / [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]:

- http://synonyms_uk.enacademic.com/3923/%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8C
10. Словарь-справочник по педагогической психологии / [Электронный ресурс] – [Режим доступа]: http://pedagogic_psychology.academic.ru/700/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8C
  11. Словник української мови / [за редакцією М. Л. Мандрика]. Видавництво «Наукова думка», – Київ, 1973. – 670 с.
  12. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. [для самостійної роботи студента] / О. В. Яшенкова. – К. : ВЦ «Академія», 2011. – 304 с. – (Серія «САМ»).
  13. Communicative Competence: A Pedagogically Motivated Model with Content Specifications Marianne Celce-Murcia University of California, Los Angeles / Zoltan Dornyei, Sarah Thurrell. Eotvos University, Budapest / [Электронний ресурс] – [Режим доступа]: <http://www.zoltandornyei.co.uk/uploads/1995-celce-murcia-dornyei-thurrell-ial.pdf>
  14. Forming Communicative Competence as a Condition for Successful Realization of Student's Individuality / Clara Zhamanbayeva Turebayeva and Svetlana Yermekbayeva Doszhanova. / [Электронний ресурс] – [Режим доступа]: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.388.732&rep=rep1&type=pdf>

REFERENCES

1. Biryuk L. YA. Komunikativna kompetentnist maybutnoho vchytelya pochatkovykh klasiv : teoriya i tekhnolohiyi (na materialy metodyky vykladannya rosiyskoyi movy) : monohrafiya. – K.; Hlukhiv : RVV Hlukhivskoho NPU im. O. Dovzhenka, 2009. – 317 s.
2. Batevych F. S. Osnovy komunikativnoyi linhvistyky : pidruchnyk / F. S. Batevych. – 2-he vyd., dop. – K. : VTS «Akademiya», 2009. – 376 s. (Seriya «Alma-mater»).
3. Velyky tlumachny slovnyk suchasnoyi ukrayinskoyi movy / [uklad. i holov. red. V.T. Busel.] – K. ; Irpin : VTF «Perun», 2004. – 1440s.
4. Volkova N. P. Profesiyno-pedahohichna komunikatsiya : navch. posib. – K. : VTS «Akademiya», 2006. – 256 s.
5. Lodatko Ye. O. Modelyuvannya v pedahohitsi : tochky vidliku / [Elektronny resurs]. – [Rezhym dostupu]: http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n1_2010_st_2/
6. Noveyshy filosofski slovar / [Elektronny resurs] – [Rezhym dostupu]: http://dic.academic.ru/dic.nsf/dic_new_philosophy/775/%D0%9C%D0%9E%D0%94%D0%95%D0%9B%D0%AC
7. Novy slovnyk ukrayinskoyi movy / [ukladachi Vasyl Yaremenko, Oksana Slipushko.] – Kyiv : Vydavnytstvo «Akonit» 2008. S. 213.
8. Semenyuk O. A. Osnovy teoriiy movnoyi komunikatsiyi : navch. posib. / O. A. Semenyuk, V. Yu. Parashchuk. – K. : VTS «Akademiya», 2010. – 240 s.
9. Slovnyk sinonimiv ukrayinskoyi movy / [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : http://synonyms_uk.enacademic.com/3923/%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8C
10. Slovar-spravochnyk po pedagogicheskoy psikhologii / [Elektronnyy resurs] – [Rezhym dostupu]: http://pedagogic_psychology.academic.ru/700/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8C
11. Slovnyk ukrayinskoyi movy / [za redaktsiyeyu M. L. Mandryka]. Vydavnytstvo «Naukova dumka», – Kyiv, 1973. – 670 s.
12. Yashenkova O. V. Osnovy teoriiy movnoyi komunikatsiyi : navch. posib. [dlya samostiyanoi roboty studenta] / O. V. Yashenkova. – K. : VTS «Akademiya», 2011. – 304 s. – (Seriya «SAM»).

The model of forming intending primary school teachers' communicative competence by means of art pedagogy

O. V. Allmeroth

Summary. The article deals with the concept of “model”; the model of forming intending primary school teachers' communicative competence by means of art pedagogy as joint activities of a teacher and a student are defined. The offered model is a set of a purpose, tasks, content, methods, forms, principles and means that are systematically used for obtaining results: formation of the levels of communicative competence during professional training by improving appropriate levels of educational process efficiency through using the means of art pedagogy. During designing a model of communicative competence we took into account that it is structured on such basic blocks: purposeful (aim and tasks), content (scientific approaches), principles, didactic and art pedagogical content, organizational (methods, forms, components, stages of professional training), evaluation and resultant (criteria and levels of communicative competence formation). Purposeful block is determined by the social order of society and defines the aim, which predicts eventually the high level of primary school teachers' communicative competence formation. Content block includes didactic content, supplemented with art pedagogical content, which consists of musical art, visual arts and synthetic art. Organizational block is based on the training and methodological means, the means of its implementing and the components of communicative competence forming. Diagnostics of the levels of primary school teachers' communicative competence formation is revealed in the evaluation and resultant block.

Keywords: *communicative competence, art pedagogy, structural and functional model, intending primary school teachers.*

Модель формирования коммуникативной компетентности будущих учителей начальной школы посредством артпедагогике

Е. В. Альмерот

Анотация. В статье раскрыто понятие модели в педагогике. Определена модель формирования коммуникативной компетентности будущих учителей начальных классов посредством артпедагогике как модель совместной деятельности преподавателя и студента. Данная модель определяет совокупность целей, задач, содержания, методов, форм, принципов и средств, планомерно применяющихся для получения результата: сформированность уровней коммуникативной компетентности в процессе профессиональной подготовки путем повышения соответствующих уровней эффективности образовательного процесса за счет применения средств артпедагогике. Компонентами структурно-функциональной модели формирования коммуникативной компетентности будущих учителей начальных классов определены: целевой (цели и задачи), содержательный (дидактический и артпедагогичный содержание, принципы, научные подходы), организационный (методы, формы, компоненты, этапы профессиональной подготовки), оценочно-результативный (критерии и уровни сформированности коммуникативной компетентности).

Ключевые слова: *коммуникативная компетентность, артпедагогика, структурно-функциональная модель, будущие учителя начальной школы.*